

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา ณ จุดเวลาใดเวลาหนึ่ง (Cross – sectional descriptive study) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยต่อรายการตรวจสอบสภาพในสถานประกอบการห้องเย็น รวมทั้งทราบปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรายการตรวจสอบสภาพในสถานประกอบการห้องเย็น กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ ผู้บริหารและหัวหน้าเจ้าหน้าที่ความปลอดภัย อย่างละ 1 คนที่อยู่ในสถานประกอบการกิจการห้องเย็นที่มีคนงานตั้งแต่ 50 คนขึ้นไปทุกแห่งในประเทศไทย จำนวน 153 โรงงาน (จำนวนรวม 306 คน) โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและผ่านการทดสอบแล้ว เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนสิงหาคม – ธันวาคม พ.ศ.2545 นำข้อมูลมาวิเคราะห์ผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไป

มีการตอบกลับแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 108 คน จากจำนวน 153 คน คิดเป็นอัตราการตอบกลับร้อยละ 70.6 สถานประกอบการส่วนใหญ่อยู่ในภาคกลาง (ร้อยละ 64.1) แต่ภาคใต้มีอัตราการตอบกลับแบบสอบถามมากที่สุด (ร้อยละ 72.9) ภาคตะวันออกต่ำที่สุด (ร้อยละ 57.1) และพบว่าการตอบกลับของผู้บริหารและของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยเมื่อจำแนกตามที่ตั้งของสถานประกอบการ ไม่มีความแตกต่างกัน

สถานประกอบการส่วนใหญ่มีจำนวนคนงาน 1-500 คน (ร้อยละ 48.4) โดยสถานประกอบการที่มีจำนวนคนงาน 2001-2500 คน มีอัตราการตอบกลับแบบสอบถามมากที่สุด (ร้อยละ 100) สถานประกอบการที่มีจำนวนคนงาน 1-500 คนมีอัตราการตอบกลับแบบสอบถามต่ำที่สุด (ร้อยละ 59.5) และพบว่าการตอบกลับของผู้บริหารและของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยเมื่อจำแนกตามจำนวนคนงานในสถานประกอบการ ไม่มีความแตกต่างกัน

ผู้บริหารส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี (ร้อยละ 51.9) โดยมีค่าเฉลี่ยของอายุของผู้บริหารคือ 33.81 ปี ค่าสูงสุดคือ 49 ปี ค่าต่ำสุดคือ 21 ปี โดยเป็นเพศชาย ร้อยละ 87.0 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 93.59) และมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง 1-5 ปี (ร้อยละ 73.1) โดยมีค่าเฉลี่ยของระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารคือ 3.9 ปี ค่าสูงสุดคือ 15 ปี ค่าต่ำสุดคือ 1 ปี

เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21-30 ปี (ร้อยละ 68.5) โดยมีค่าเฉลี่ยของอายุของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยคือ 29.1 ปี ค่าสูงสุดคือ 42 ปี ค่าต่ำสุดคือ 21 ปี โดยเป็นเพศชาย ร้อยละ 85.2 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 93.5) และมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง 1-5 ปี (ร้อยละ 86.1) โดยมีค่าเฉลี่ยของระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยคือ 3.2 ปี ค่าสูงสุดคือ 14 ปี ค่าต่ำสุดคือ 1 ปี

นอกจากนี้ยังพบว่าผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทุกคน (รวม 216 คน) มีความเห็นด้วยว่าต้องมีรายการตรวจสุขภาพตามปัจจัยเสี่ยงในสถานประกอบการ

สถานประกอบการส่วนใหญ่มีระยะเวลาเปิดดำเนินการ 1-10 ปี (ร้อยละ 51.9) โดยที่ค่าเฉลี่ยของระยะเวลาที่เปิดดำเนินการคือ 12.6 ปี ค่าสูงสุดคือ 26 ปี ค่าต่ำสุดคือ 2 ปี

สถานประกอบการส่วนใหญ่มีคนงานอยู่ระหว่าง 1-500 คน (ร้อยละ 40.8) โดยมีค่าเฉลี่ยของจำนวนคนงานคือ 1024.9 คน และค่าเฉลี่ยมาตรฐานของจำนวนคนงานคือ 700 คน ค่าสูงสุดคือ 5977 คน ค่าต่ำสุดคือ 80 คน และมีการดำเนินงานในรูปแบบการไม่เป็นสาขาของบริษัทในต่างประเทศ (ร้อยละ 99.1) มีนโยบายการตรวจสุขภาพตามปัจจัยเสี่ยงที่เป็นลายลักษณ์อักษร และรวมอยู่ในนโยบายอาชีพอนามัย (ร้อยละ 62.0) โดยมีผู้รับผิดชอบในการกำหนดรายการตรวจสุขภาพ (ร้อยละ 76.9) และมีการจัดงบประมาณสนับสนุนด้านการตรวจสุขภาพ (ร้อยละ 63.9) นอกจากนี้ปัจจุบันสถานประกอบการส่วนใหญ่มีการดำเนินการตรวจสุขภาพตามปัจจัยเสี่ยง (ร้อยละ 63.0) มีบุคลากรทางการแพทย์ในสถานประกอบการ (ร้อยละ 68.5) และมีห้องพยาบาลในสถานประกอบการ (ร้อยละ 92.6)

สรุปจากข้อมูลด้านสถานประกอบการพบว่าสถานประกอบการห้องเย็นส่วนใหญ่มีระยะเวลาการเปิดดำเนินการ 1-10 ปี มีจำนวนคนงานมากที่สุดอยู่ในช่วงระหว่าง 1-500 คน โดยมีการดำเนินงานแบบไม่เป็นสาขาของบริษัทในต่างประเทศ และมีนโยบายการตรวจสุขภาพตามปัจจัยเสี่ยงแก่คนงานโดยมีการจัดงบประมาณและผู้รับผิดชอบ นอกจากนี้สถานประกอบการส่วนใหญ่มีห้องพยาบาลและบุคลากรทางการแพทย์ด้วย

นอกจากนี้ยังพบว่าสถานประกอบการส่วนใหญ่ใช้แอมโมเนียเป็นน้ำยาเครื่องเย็นมากที่สุด (ร้อยละ 79.6)

2. ข้อมูลด้านความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยต่อรายการตรวจสุขภาพในสถานประกอบกิจการห้องเย็น

ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อรายการตรวจสุขภาพในสถานประกอบกิจการห้องเย็น ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยที่ควรจะมีรายการตรวจสุขภาพในหัวข้อรายการตรวจสุขภาพเมื่อเริ่มเข้าทำงาน, รายการตรวจสุขภาพประจำปี, การตรวจสุขภาพพนักงานที่มีลักษณะงานพิเศษ ได้แก่ งานที่ต้องอยู่ในบริเวณที่มีอุณหภูมิเย็นจัด, งานยกเคลื่อนย้ายวัสดุ, งานที่ต้องสัมผัสกับน้ำยาแอมโมเนีย, คาร์บอนไดออกไซด์, สาร CFCs, งานทำความสะอาดภายในห้องเย็นโดยใช้สารคลอรีนเข้มข้น, งานที่ต้องใช้สารโซเดียมไฮดรอกไซด์ในการล้างไขมันปลา เนื้อสัตว์

3. ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยต่อรายการตรวจสุขภาพในสถานประกอบกิจการห้องเย็น

พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยต่อรายการตรวจสุขภาพในสถานประกอบกิจการห้องเย็น มีดังนี้

อายุ ผู้บริหารที่มีช่วงอายุแตกต่างกัน จะมีค่าเฉลี่ยอันดับที่ความคิดเห็นต่อรายการตรวจสุขภาพในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ส่วนในด้านตรวจเมื่อเริ่มทำงาน และตรวจประจำปีไม่มีความแตกต่างกัน

เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยที่มีช่วงอายุแตกต่างกัน จะมีค่าเฉลี่ยอันดับที่ความคิดเห็นต่อรายการตรวจสุขภาพเมื่อเริ่มทำงาน ประจำปี และในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เพศ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยที่มีเพศต่างกัน จะมีค่าเฉลี่ยอันดับที่ความคิดเห็นต่อรายการตรวจสุขภาพเมื่อเริ่มทำงาน ประจำปี และในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ระดับการศึกษาสูงสุด ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยที่มีระดับการศึกษาสูงสุดต่างกัน จะมีค่าเฉลี่ยอันดับที่ความคิดเห็นต่อรายการตรวจสุขภาพเมื่อเริ่มทำงาน ประจำปี และในภาพรวมที่ไม่แตกต่างกัน

ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งต่างกัน จะมีค่าเฉลี่ยอันดับที่ความคิดเห็นต่อรายการตรวจสุขภาพเมื่อเริ่มทำงาน ประจำปี และในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

4. การเปรียบเทียบข้อมูลด้านความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยต่อรายการตรวจสุขภาพในสถานประกอบการห้องเย็น

พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับรายการตรวจสุขภาพทั่วไปของพนักงานเมื่อเริ่มเข้าทำงานในภาพรวมของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$) คือในหัวข้อตรวจร่างกายทั่วไป ($p < 0.01$), การตรวจปัสสาวะ ($p < 0.01$), การตรวจระดับไขมันในเลือด ($p < 0.01$), การตรวจระดับน้ำตาลในเลือด ($p < 0.01$) และการตรวจคลื่นไฟฟ้าหัวใจ ($p < 0.01$) กล่าวคือ ค่าเฉลี่ยอันดับที่ของความคิดเห็นของผู้บริหารมีค่าสูงกว่าเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในทุกรายการที่มีความแตกต่างกัน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับรายการตรวจสุขภาพทั่วไปของพนักงานประจำปีในภาพรวมของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$) คือในหัวข้อการตรวจร่างกายทั่วไป ($p < 0.01$), การตรวจระดับไขมันในเลือด ($p < 0.01$) และการตรวจคลื่นไฟฟ้าหัวใจ ($p < 0.01$) กล่าวคือ ค่าเฉลี่ยอันดับที่ของความคิดเห็นของผู้บริหารมีค่าสูงกว่าเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยใน 2 รายการ (ในหัวข้อการตรวจร่างกายทั่วไป, การตรวจระดับไขมันในเลือด) และค่าเฉลี่ยอันดับที่ของความคิดเห็นของผู้บริหารมีค่าต่ำกว่าเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในรายการตรวจคลื่นไฟฟ้าหัวใจ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการตรวจสุขภาพของพนักงานที่มีลักษณะพิเศษ พบว่า รายการตรวจสุขภาพเกี่ยวกับงานทำความสะอาดภายในห้องเย็นโดยใช้สารคลอรีนเข้มข้น ในภาพรวมของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) คือในหัวข้อการเอกซเรย์ปอด ($p < 0.01$) กล่าวคือ ค่าเฉลี่ยอันดับที่ของความคิดเห็นของผู้บริหารมีค่าสูงกว่าเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในรายการการเอกซเรย์ปอด

5. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรายการตรวจสุขภาพในสถานประกอบการห้องเย็น

พบว่าผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 37.04 และ 35.2 ตามลำดับ) มีความคิดเห็นว่าการตรวจสุขภาพตามปัจจัยเสี่ยงในสถานประกอบการมีความสำคัญ เพราะทำให้คนงานมีสุขภาพที่ดีและมีความปลอดภัยในการทำงาน

ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 51.9 และ 38.9 ตามลำดับ) มีความคิดเห็นที่ไม่ควรจะมีรายการตรวจสุขภาพที่ครอบคลุมทุกปัจจัยเสี่ยงในสถานประกอบการ เพราะมีค่าใช้จ่ายสูง

ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 35.2 และ 37.04 ตามลำดับ) มีแนวทางการมีส่วนร่วมช่วยผลักดันการตรวจสุขภาพคนงานตามปัจจัยเสี่ยง คือการหาข้อมูลเพื่อจัดทำแผนงานการตรวจสุขภาพและรายการที่ควรมีการตรวจเสนอต่อผู้บริหารระดับสูง

ผู้บริหารส่วนใหญ่ (ร้อยละ 33.34) มีความคิดเห็นว่าปัญหาและอุปสรรคของการตรวจสุขภาพตามปัจจัยเสี่ยงในสถานประกอบการคือเรื่องการขาดงบประมาณและคนงานไม่ให้ความร่วมมือ ขาดความรู้, ความเข้าใจ, ทักษะที่ดีต่อการตรวจสุขภาพ

เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 34.25) มีความคิดเห็นว่าปัญหาและอุปสรรคของการตรวจสุขภาพตามปัจจัยเสี่ยงในสถานประกอบการคือเรื่องการขาดงบประมาณเป็นหลัก

ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 24.1 และ 25.9 ตามลำดับ) มีข้อเสนอแนะต่อรายการตรวจสุขภาพในสถานประกอบการในปัจจุบัน คือควรมีการตรวจสุขภาพคนงานตามปัจจัยเสี่ยงโดยคำนึงถึงความจำเป็นและเหมาะสม

อภิปรายผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไป

ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยมีการตอบกลับแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 216 คน (อย่างละ 108 คน) จากทั้งหมด 306 คน อัตราการตอบกลับคิดเป็นร้อยละ 70.6 การที่มีผู้ตอบกลับแบบสอบถามในปริมาณนี้ เนื่องมาจากเป็นการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการส่งไป-กลับของแบบสอบถาม และอาจมีการสูญหายของแบบสอบถามระหว่างทาง แต่อย่างไรก็ตาม อัตราการตอบกลับในครั้งนี้น่ามากกว่าร้อยละ 70.0 ถือว่าสามารถเป็นตัวแทนของประชากรได้

ข้อมูลส่วนบุคคล พบว่าผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยมีลักษณะข้อมูลที่คล้ายคลึงจึงอภิปรายโดยภาพรวมดังนี้ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และส่วนใหญ่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง 2 ปีเหมือนกัน นอกจากนี้ยังพบว่าทั้งผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทุกคนมีความเห็นด้วยที่ตรงกันว่า ต้องมีรายการตรวจสุขภาพตามปัจจัยเสี่ยงในสถานประกอบการ แต่ก็มีลักษณะข้อมูลที่แตกต่างกันในเรื่องอายุ กล่าวคือ ส่วนใหญ่ผู้บริหารจะมีอายุมากกว่าเจ้าหน้าที่ความปลอดภัย

ข้อมูลสถานประกอบการ พบว่าส่วนใหญ่สถานประกอบการกิจการห้องเย็นมีนโยบายการตรวจสุขภาพที่เป็นลายลักษณ์อักษรและรวมอยู่ในนโยบายอาชีพอนามัยเพียงร้อยละ 62 และมีการจัดงบประมาณสนับสนุนด้านการตรวจสุขภาพเพียงร้อยละ 63.9 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารยังไม่เห็นความสำคัญองงานอาชีพอนามัยและความปลอดภัยเท่าที่ควร ทั้งที่ในพระราชบัญญัติ

คุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2541 ได้กำหนดให้สถานประกอบการมีนโยบาย แผนงาน หรือมาตรการความปลอดภัย อาชีวอนามัย (พิชัย,2541) ฉะนั้นผู้บริหารสถานประกอบการควรมีการผลักดันให้สถานประกอบกิจการห้องเย็นทุกแห่งให้ความสำคัญต่อการตรวจสอบสุขภาพมากขึ้น (อดุลย์,2544) นอกจากนี้ยังทราบว่าน้ำยาเครื่องเย็นที่ใช้ในห้องเย็นส่วนใหญ่คือ แอมโมเนีย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของพรพล (2542) พบว่า แอมโมเนียเป็นสารที่นิยมใช้กันมากในเครื่องทำความเย็นเพราะสามารถดูดความร้อนได้ดีและประหยัดค่าใช้จ่าย จากการศึกษาครั้งนี้ทำให้สามารถตรวจสอบสุขภาพผู้ที่สัมผัสน้ำยาเครื่องเย็นรั่วไหลได้ถูกต้องชัดเจนมากขึ้น

ความคิดเห็นต่อรายการตรวจสอบสุขภาพในสถานประกอบกิจการห้องเย็น

ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยที่ควรจะมีรายการตรวจสอบสุขภาพตามปัจจัยเสี่ยงในอนาคต แต่ควรมีความเหมาะสมกับงานที่รับผิดชอบในคนงานแต่ละคน กล่าวคือ ควรจะมีการคัดกรองคนงานที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดการเจ็บป่วยจากการทำงานก่อนการตรวจสอบสุขภาพตามปัจจัยเสี่ยง (สถาบันความปลอดภัยในการทำงาน,2543) และจากการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับรายการที่มีการตรวจจริงในสถานประกอบการมีเพียงการตรวจสอบสุขภาพทั่วไป ส่วนการตรวจสอบสุขภาพตามปัจจัยเสี่ยงพบน้อยมาก อาจเนื่องมาจากคนงานไม่มีหรือมีความเสี่ยงน้อยจึงทำให้ไม่มีการตรวจสอบสุขภาพตามปัจจัยเสี่ยงให้กับคนงานในปัจจุบัน

และถ้าพิจารณาถึงราคาการตรวจสอบสุขภาพในแต่ละรายการแล้ว พบว่ามีราคาค่อนข้างสูง แต่ในสภาพความเป็นจริง สถานประกอบการจะใช้จ่ายแบบเหมาจ่ายให้กับโรงพยาบาลที่มารับการตรวจ (กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ,2544)

นอกจากนี้ยังพบว่าเหตุผลที่สำคัญที่สุดที่ทั้งผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยใช้ในการพิจารณาให้สถานประกอบการจัดให้มีการตรวจสอบสุขภาพ คือ ตามกฎหมายกำหนด ฉะนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบหรือมีความเกี่ยวข้องของควรผลักดันการมีกฎหมายเพื่อมาบังคับใช้อย่างต่อเนื่องและคนงานในสถานประกอบการควรมีความรู้ ทักษะที่ดีในด้านความปลอดภัยในการทำงาน (กรมแรงงาน ,2530)

ปัญหาและอุปสรรคในการทำวิจัย

1. รายชื่อและที่ตั้งสถานประกอบการที่สำนักอุตสาหกรรมจังหวัด กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม เก็บรวบรวมไว้ไม่มีการคัดรายชื่อสถานประกอบการที่ปิดกิจการไปแล้วออก และมีรายชื่อที่ซ้ำซ้อนกันมากซึ่งบันทึกเป็นชื่อไทยและชื่ออังกฤษ แต่เป็นสถานประกอบการเดียวกัน อีกทั้งที่ตั้งและโทรศัพท์ของสถานประกอบการบางแห่งไม่ถูกต้อง ทำให้ผู้วิจัยต้องนำรายชื่อและหมายเลขโทรศัพท์มาตรวจสอบความถูกต้องก่อนการเก็บข้อมูล ประกอบกับผู้วิจัยได้ทำการติดต่อประสานงานกับสมาคมอาหารแช่เยือกแข็งไทย เพื่อขอรายชื่อสมาชิกของสมาคมฯ เพื่อนำข้อมูลรายชื่อที่ได้มารวมกันเพื่อความครบถ้วนของข้อมูลรายชื่อสถานประกอบการห้องเย็นที่มีในปัจจุบัน
2. ไม่ได้รับความร่วมมือในการติดต่อประสานงานในสถานประกอบการบางแห่ง เนื่องจากผู้ที่ติดต่อเกรงว่าข้อมูลที่ตนให้จะมีผลทางกฎหมายต่อสถานประกอบการของตน
3. ในการติดตามทวงถามแบบสอบถามทางโทรศัพท์ พบว่า ไม่ทราบว่าเป็นผู้รับแบบสอบถามและไม่ทราบว่าฝ่ายใดของสถานประกอบการเป็นผู้รับผิดชอบ
4. แผนกรับเอกสารในบางสถานประกอบการคิดว่าเจ้าหน้าที่ความปลอดภัย คือ เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย(ร.ป.ภ.) แต่มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้น ซึ่งทางผู้วิจัยได้ทำการชี้แจงให้กับสถานประกอบการทราบโดยทั่วกันแล้ว
5. ในช่วงเวลาที่ดำเนินการวิจัยนั้น มีบางสถานประกอบการลดจำนวนลูกจ้างลง ทำให้ผู้วิจัยต้องตัดสถานประกอบการที่มีจำนวนคนงานน้อยกว่า 50 คน ออกจากการวิจัยครั้งนี้
6. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามไม่สมบูรณ์ เนื่องจากบางข้อไม่ตอบหรือตอบไม่ตรงคำถาม แต่ผู้วิจัยได้แก้ไขโดยการสอบถามทางโทรศัพท์แล้ว
7. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยต่อรายการตรวจสอบสุขภาพในสถานประกอบการห้องเย็น จึงจำเป็นต้องได้รับข้อมูลจากทั้ง 2 ฝ่าย ทำให้ผู้วิจัยต้องทำการติดต่อสอบถามกับผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ความปลอดภัย เพื่อให้ได้ข้อมูลจนครบทั้งคู่จึงจะสามารถเปรียบเทียบความคิดเห็นได้

ข้อจำกัดในการทำวิจัยครั้งนี้

1. แบบสอบถามที่สร้างขึ้น เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นต่อรายการตรวจสุขภาพในสถานประกอบการห้องเย็น ดังนั้น ถ้าหากสถานประกอบการใดไม่ได้มีการดำเนินการตรวจสุขภาพในรายการดังกล่าวเลย จะไม่สามารถตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงได้ เพราะฉะนั้นคำตอบที่ได้จึงเป็นเพียงความคิดเห็นเท่านั้น
2. มีข้อคำถามบางข้อมีความคลุมเครือ ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจไม่ถูกต้อง
3. การศึกษานี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับรายการตรวจสุขภาพในสถานประกอบการห้องเย็นเพียงประเภทเดียวเท่านั้น
4. เนื่องจากมีระยะเวลาและงบประมาณที่จำกัด ทำให้ไม่สามารถทำการสำรวจสถานประกอบการจำนวนมากได้

ข้อเสนอแนะจากการทำวิจัย

ผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาที่มีอยู่ ดังนี้

1. ด้านสถานประกอบการ
  - 1.1 ผู้บริหารสถานประกอบการควรเห็นความสำคัญของการตรวจสุขภาพพนักงานตามปัจจัยเสี่ยงโดยการกำหนดเป็นนโยบายด้านอาชีวอนามัยของบริษัทที่มีการดำเนินงานที่ต่อเนื่องและครอบคลุม
  - 1.2 ควรมีการอบรม ประชาสัมพันธ์ การให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการตรวจสุขภาพให้กับพนักงานและเจ้าหน้าที่ทุกระดับ มีความตระหนักและให้ความสำคัญต่อการดำเนินงานด้านการตรวจสุขภาพอย่างจริงจังและต่อเนื่อง
  - 1.3 สถานประกอบการควรจัดงบประมาณ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ที่จำเป็นในการตรวจสุขภาพ
  - 1.4 ควรมีผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนงานการตรวจ ตลอดจนรายการตรวจสุขภาพตามปัจจัยเสี่ยงต่างๆ ที่มีความเหมาะสมและจำเป็นกับพนักงานและลักษณะงานที่ทำในปัจจุบัน
  - 1.5 ส่วนใหญ่สถานประกอบการทำการตรวจสุขภาพพนักงาน โดยการเหมาจ่ายรายการตรวจสุขภาพ จึงไม่มีการตรวจสุขภาพตามลักษณะงานที่เสี่ยง จึงควรจัดการตรวจสุขภาพในคนงานที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดการเจ็บป่วยหรือการเกิดโรคสูงเป็นพิเศษขึ้น

2. ด้านคนงาน
  - 2.1 ควรตระหนักและให้ความร่วมมือในการดำเนินการตรวจสอบสุขภาพ
  - 2.2 ป้องกันอันตรายจากการทำงานโดยการรักษาสุขภาพและสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลตลอดเวลาที่ปฏิบัติงาน
3. ด้านหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
  - 3.1 ควรมีการออกกฎหมายการตรวจสอบสุขภาพตามปัจจัยเสี่ยงในทุกประเภทสถานประกอบการและที่สำคัญควรมีบทบังคับใช้ที่เข้มงวดและจริงจัง
  - 3.2 ควรมีการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเรื่องงบประมาณในการตรวจสอบสุขภาพคนงานตามปัจจัยเสี่ยงอย่างจริงจังและต่อเนื่อง
  - 3.3 ควรมีการส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณในการศึกษา วิจัยเกี่ยวกับการตรวจสอบสุขภาพตามปัจจัยเสี่ยงในทุกประเภทของสถานประกอบการให้มากขึ้น

ทั้งนี้ในการดำเนินการด้านการตรวจสอบสุขภาพคนงานในสถานประกอบการนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารสถานประกอบการ บุคลากรที่มาชีวิตอนามัยคนงาน และองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การที่ทุกฝ่ายมีความตระหนักในความสำคัญของงานการตรวจสอบสุขภาพตามปัจจัยเสี่ยงนี้ จึงเป็นแนวทางและจุดเริ่มต้นในการดำเนินงานชีวิตอนามัยให้มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

1. ศึกษาวิจัยเพื่อสร้างแบบแผนของรายการตรวจสอบสุขภาพที่เหมาะสมกับสถานประกอบการแต่ละประเภทในประเทศไทย
2. ศึกษารูปแบบการประเมินประสิทธิภาพของระบบข้อมูลด้านอาชีวอนามัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบสุขภาพคนงานในประเทศไทย
3. ศึกษาต้นทุน ประสิทธิภาพของการตรวจสอบสุขภาพตามปัจจัยเสี่ยงของคนงานในสถานประกอบการในประเทศไทย
4. ศึกษาสถานการณ์การดำเนินงานด้านการตรวจสอบสุขภาพตามปัจจัยเสี่ยงในสถานประกอบการทุกประเภทในอนาคต
5. ศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินการตรวจสอบสุขภาพตามปัจจัยเสี่ยงในสถานประกอบการทุกประเภท